

Asia: VN/558/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lakiesityksen luvut 2-12

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 2 *Nykytila ja sen arviointi:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 3 *Tavoitteet:*

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden siirto kuntiin on sinänsä kannatettava uudistus, joka tulee toteuttaa palveluiden vaikuttavuuden parantamiseksi. Lain tulisi mahdollistaa joustavat ja asiakaslähtöiset lähipalvelut.

Merkittävin heikkous esityksessä on vallan, vastuun ja rahoituksen eriyttäminen. Vaatimus yhtenäisestä työssäkäyntialueesta tekee esitetystä 20 000 henkilön työvoimakriteeristä käytännössä merkityksettömän ja luonnollisia työssäkäyntialueita rikkovan.

Yhteistoimintavelvoite ja toiminnan arviointimenettely yhdistettynä valtioneuvoston päätösvaltaan muodostavat uuden ohjausmekanismin, joka rajoittaa tarpeettomasti kunnallista itsehallintoa. Yhteistoimintaan täytyy voida luontevasti yhteensovittaa erilaisten kuntien toimet sekä eri tavoin järjestetyt elinkeinopalvelut. Esitetyt ohjaus- ja sanktiointimekanismit tuntuvat luovan uudistuksen lähtökohdan vastaisen kannanoton siitä, että juhlapuheet kuten ”TE-palvelujen siirto kuntiin tuo palvelut lähemmäksi henkilö- ja yritysasiakkaita, jotka saavat yksilöllisesti räätälöityjä, paikallisiin tarpeisiin sopivia palveluita” ja todellisuus tulisivat olemaan vahvasti ristiriidassa keskenään.

Kunta voisi ehdotetun 2 luvun 2 §:n mukaan järjestää kunnan vastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue

(työllisyysalue) yhden tai useamman kunnan kanssa niin, että työvoiman määrä on vähintään 20 000. Ehdotuksen perusteluista ei löydy palveluista lähteviä perusteita sille, miksi järjestämisvastuussa olevan tahon tulisi olla työvoimapohjaltaan näin laaja.

Järjestämisvastuu tulee olla jokaisella kunnalla ja kunnat voisivat keskenään sopia kuntalain mukaisesti siitä, kuinka ne tehtävät järjestävät. Samanaikaisesti yhteistyötä tulee tiivistää niin kuntien kuin muiden toimijoiden kesken. Näin varmistetaan joustavat ja asiakaslähtöiset palvelut sekä turvataan jokaisen kunnan mahdollisuudet edistää työllisyyttä ja elinvoimaa.

Järjestämisvastuun ollessa yksittäisillä kunnilla mahdollistuu aidosti koko kunnan ekosysteemin hyödyntäminen työllistymisen edistämisessä ja kotoutumisessa (koulutus - työllisyys - elinkeinot - kolmas sektori ja hankkeet). Sopimuksellisella yhteistyöllä työllisyysalueella voidaan muodostaa huomattavasti suurempiakin alueita kuin esitetty 20 000 työvoimapohja, samalla säilyttäen lähipalveluiden saavutettavuus ja kuntien itsehallinto. Asiakaslähtöisyys on tärkeää ja tarkoittaa myös sitä, että palveluja halutaan tarjota entistä enemmän lähipalveluina kuntien paikallistuntemusta hyödyntäen.

Palkkatuki

Lakiesityksen mukaan kunnat eivät ole jatkossa oikeutettuja palkkatuen käyttöön. Kuntien työllistämistoimilla on kuitenkin tärkeä merkitys mm. pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa ja polkujen rakentamisessa työelämään. Kunnilla tulisi olla käytettävissä sellainen tukimuoto, jota kunnat voivat myös hyödyntää osana työ- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuutta.

Rahoitus

Kunnille siirtyvien tehtävien kokonaiskustannus on arvioitu olevan noin 700 miljoonaa. Lakiluonnoksen laskelmat on tehty vuoden 2019 kustannustoteutumien perusteella. Tähän vuoden toteutumaan perustuvia kustannuksia korottavat mm. uuden asiakaspalvelumallin kustannukset, joiden suuruudeksi on arvioitu 70 miljoonaa euroa. Kuntien valtionosuuspohjaan siirtyvien tehtävien kustannukset tulisi määritellä siirtovuoden (2024) talousarvion perusteella. Kunnille pitää siirtyvien lakisääteisten tehtävien osalta olla 100 % kompensointi rahoituksen osalta.

Jokaisella kunnalla tulee olla tosiasiallisesti vaikutusmahdollisuuksia työvoima- ja yrityspalveluiden toimintaan kaikilta osin, koska rahoitusvastuu on kunnilla. Uudistuksen todelliseksi hyödyksi ajateltu asiakasrajapinnan todellisen hallinnan mahdollisuus vesitetään hyvin helposti liiallisen valtion ohjauksen ja pakkoyhteistoiminta-alueiden kautta.

Rahoitusvastuu ei voi olla kunnalla ja järjestämisvastuu jollakin muulla taholla. Silloin järjestämisvastuullisella ei ole kannusteita siinä määrin kuin pitäisi, kun taas kunnalla on kannuste,

mutta ei keinoja siinä määrin kuin pitäisi. Tällainen ehdotus yhdistettynä valtion hyvinkin vahvan ohjauksen käyttöön luo niin sekavan ohjausrakenteen, ettei se enää ohjaudu kunnolla ollenkaan.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.1 Keskeiset ehdotukset:

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden siirto kuntiin on sinänsä kannatettava uudistus, joka tulee toteuttaa palveluiden vaikuttavuuden parantamiseksi. Lain tulisi mahdollistaa joustavat ja asiakaslähtöiset lähipalvelut.

Merkittävin heikkous esityksessä on vallan, vastuun ja rahoituksen eriyttäminen. Vaatimus yhtenäisestä työssäkäyntialueesta tekee esitetystä 20 000 henkilön työvoimakriteeristä käytännössä merkityksettömän ja luonnollisia työssäkäyntialueita rikkovan.

Yhteistoimintavelvoite ja toiminnan arviointimenettely yhdistettynä valtioneuvoston päätösvaltaan muodostavat uuden ohjausmekanismin, joka rajoittaa tarpeettomasti kunnallista itsehallintoa. Yhteistoimintaan täytyy voida luontevasti yhteensovittaa erilaisten kuntien toimet sekä eri tavoin järjestetyt elinkeinopalvelut. Esitetyt ohjaus- ja sanktiointimekanismit tuntuvat luovan uudistuksen lähtökohdan vastaisen kannanoton siitä, että juhlapuheet kuten ”TE-palvelujen siirto kuntiin tuo palvelut lähemmäksi henkilö- ja yritysasiakkaita, jotka saavat yksilöllisesti räätälöityjä, paikallisiin tarpeisiin sopivia palveluita” ja todellisuus tulisivat olemaan vahvasti ristiriidassa keskenään.

Kunta voisi ehdotetun 2 luvun 2 §:n mukaan järjestää kunnan vastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhden tai useamman kunnan kanssa niin, että työvoiman määrä on vähintään 20 000. Ehdotuksen perusteluista ei löydy palveluista lähteviä perusteita sille, miksi järjestämisvastuussa olevan tahon tulisi olla työvoimapohjaltaan näin laaja.

Järjestämisvastuu tulee olla jokaisella kunnalla ja kunnat voisivat keskenään sopia kuntalain mukaisesti siitä, kuinka ne tehtävät järjestävät. Samanaikaisesti yhteistyötä tulee tiivistää niin kuntien kuin muiden toimijoiden kesken. Näin varmistetaan joustavat ja asiakaslähtöiset palvelut sekä turvataan jokaisen kunnan mahdollisuudet edistää työllisyyttä ja elinvoimaa.

Järjestämisvastuun ollessa yksittäisillä kunnilla mahdollistuu aidosti koko kunnan ekosysteemin hyödyntäminen työllistymisen edistämiseksi ja kotoutumisessa (koulutus - työllisyys - elinkeinot - kolmas sektori ja hankkeet). Sopimuksellisella yhteistyöllä työllisyysalueella voidaan muodostaa huomattavasti suurempiakin alueita kuin esitetty 20 000 työvoimapohja, samalla säilyttäen lähipalveluiden saavutettavuus ja kuntien itsehallinto. Asiakaslähtöisyys on tärkeää ja tarkoittaa myös sitä, että palveluja halutaan tarjota entistä enemmän lähipalveluina kuntien paikallistuntemusta hyödyntäen.

Palkkatuki

Lakiesityksen mukaan kunnat eivät ole jatkossa oikeutettuja palkkatuen käyttöön. Kuntien työllistämistoimilla on kuitenkin tärkeä merkitys mm. pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa ja polkujen rakentamisessa työelämään. Kunnilla tulisi olla käytettävissä sellainen tukimuoto, jota kunnat voivat myös hyödyntää osana työ- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuutta.

Rahoitus

Kunnille siirtyvien tehtävien kokonaiskustannus on arvioitu olevan noin 700 miljoonaa. Lakiluonnoksen laskelmat on tehty vuoden 2019 kustannustoteutumien perusteella. Tähän vuoden toteutumaan perustuvia kustannuksia korottavat mm. uuden asiakaspalvelumallin kustannukset, joiden suuruudeksi on arvioitu 70 miljoonaa euroa. Kuntien valtionosuuspohjaan siirtyvien tehtävien kustannukset tulisi määritellä siirtovuoden (2024) talousarvion perusteella. Kunnille pitää siirtyvien lakisääteisten tehtävien osalta olla 100 % kompensointi rahoituksen osalta.

Jokaisella kunnalla tulee olla tosiasiallisesti vaikutusmahdollisuuksia työvoima- ja yrityspalveluiden toimintaan kaikilta osin, koska rahoitusvastuu on kunnilla. Uudistuksen todelliseksi hyödyksi ajateltu asiakasrajapinnan todellisen hallinnan mahdollisuus vesitetään hyvin helposti liiallisen valtion ohjauksen ja pakkoyhteistoiminta-alueiden kautta.

Rahoitusvastuu ei voi olla kunnalla ja järjestämisvastuu jollakin muulla taholla. Silloin järjestämisvastuullisella ei ole kannusteita siinä määrin kuin pitäisi, kun taas kunnalla on kannuste, mutta ei keinoja siinä määrin kuin pitäisi. Tällainen ehdotus yhdistettynä valtion hyvinkin vahvan ohjauksen käyttöön luo niin sekavan ohjausrakenteen, ettei se enää ohjaudu kunnalla ollenkaan.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.2 *Pääasialliset vaikutukset:*

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden siirto kuntiin on sinänsä kannatettava uudistus, joka tulee toteuttaa palveluiden vaikuttavuuden parantamiseksi. Lain tulisi mahdollistaa joustavat ja asiakaslähtöiset lähipalvelut.

Merkittävin heikkous esityksessä on vallan, vastuun ja rahoituksen eriyttäminen. Vaatimus yhtenäisestä työssäkäyntialueesta tekee esitetystä 20 000 henkilön työvoimakriteeristä käytännössä merkityksettömän ja luonnollisia työssäkäyntialueita rikkovan.

Yhteistoimintavelvoite ja toiminnan arviointimenettely yhdistettynä valtioneuvoston päätösvaltaan muodostavat uuden ohjausmekanismin, joka rajoittaa tarpeettomasti kunnallista itsehallintoa. Yhteistoimintaan täytyy voida luontevasti yhteensovittaa erilaisten kuntien toimet sekä eri tavoin järjestetyt elinkeinopalvelut. Esitetyt ohjaus- ja sanktiointimekanismit tuntuvat luovan uudistuksen lähtökohdan vastaisen kannanoton siitä, että juhlapuheet kuten ”TE-palvelujen siirto kuntiin tuo

palvelut lähemmäksi henkilö- ja yritysasiakkaita, jotka saavat yksilöllisesti räätälöityjä, paikallisiin tarpeisiin sopivia palveluita” ja todellisuus tulisivat olemaan vahvasti ristiriidassa keskenään.

Kunta voisi ehdotetun 2 luvun 2 §:n mukaan järjestää kunnan vastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhden tai useamman kunnan kanssa niin, että työvoiman määrä on vähintään 20 000. Ehdotuksen perusteluista ei löydy palveluista lähteviä perusteita sille, miksi järjestämisvastuussa olevan tahon tulisi olla työvoimapohjaltaan näin laaja.

Järjestämisvastuu tulee olla jokaisella kunnalla ja kunnat voisivat keskenään sopia kuntalain mukaisesti siitä, kuinka ne tehtävät järjestävät. Samanaikaisesti yhteistyötä tulee tiivistää niin kuntien kuin muiden toimijoiden kesken. Näin varmistetaan joustavat ja asiakaslähtöiset palvelut sekä turvataan jokaisen kunnan mahdollisuudet edistää työllisyyttä ja elinvoimaa.

Järjestämisvastuun ollessa yksittäisillä kunnilla mahdollistuu aidosti koko kunnan ekosysteemin hyödyntäminen työllistymisen edistämässä ja kotoutumisessa (koulutus - työllisyys - elinkeinot - kolmas sektori ja hankkeet). Sopimuksellisella yhteistyöllä työllisyysalueella voidaan muodostaa huomattavasti suurempiakin alueita kuin esitetty 20 000 työvoimapohja, samalla säilyttäen lähipalveluiden saavutettavuus ja kuntien itsehallinto. Asiakaslähtöisyys on tärkeää ja tarkoittaa myös sitä, että palveluja halutaan tarjota entistä enemmän lähipalveluina kuntien paikallistuntemusta hyödyntäen.

Palkkatuki

Lakiesityksen mukaan kunnat eivät ole jatkossa oikeutettuja palkkatuen käyttöön. Kuntien työllistämistoimilla on kuitenkin tärkeä merkitys mm. pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa ja polkujen rakentamisessa työelämään. Kunnilla tulisi olla käytettävissä sellainen tukimuoto, jota kunnat voivat myös hyödyntää osana työ- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuutta.

Rahoitus

Kunnille siirtyvien tehtävien kokonaiskustannus on arvioitu olevan noin 700 miljoonaa. Lakiluonnoksen laskelmat on tehty vuoden 2019 kustannustoteutumien perusteella. Tähän vuoden toteutumaan perustuvia kustannuksia korottavat mm. uuden asiakaspalvelumallin kustannukset, joiden suuruudeksi on arvioitu 70 miljoonaa euroa. Kuntien valtionosuuspohjaan siirtyvien tehtävien kustannukset tulisi määritellä siirtovuoden (2024) talousarvion perusteella. Kunnille pitää siirtyvien lakisääteisten tehtävien osalta olla 100 % kompensointi rahoituksen osalta.

Jokaisella kunnalla tulee olla tosiasiallisesti vaikutusmahdollisuuksia työvoima- ja yrityspalveluiden toimintaan kaikilta osin, koska rahoitusvastuu on kunnilla. Uudistuksen todelliseksi hyödyksi ajateltu asiakasrajapinnan todellisen hallinnan mahdollisuus vesitetään hyvin helposti liiallisen valtion ohjauksen ja pakkoyhteistoiminta-alueiden kautta.

Rahoitusvastuu ei voi olla kunnalla ja järjestämisvastuu jollakin muulla taholla. Silloin järjestämisvastuullisella ei ole kannusteita siinä määrin kuin pitäisi, kun taas kunnalla on kannuste, mutta ei keinoja siinä määrin kuin pitäisi. Tällainen ehdotus yhdistettynä valtion hyvinkin vahvan ohjauksen käyttöön luo niin sekavan ohjausrakenteen, ettei se enää ohjaudu kunnalla ollenkaan.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 5 *Muut toteuttamismuutokset*:

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 8 *Lakia alemman asteinen sääntely*:

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 10 *Toimeenpano ja seuranta*:

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden siirto kuntiin on sinänsä kannatettava uudistus, joka tulee toteuttaa palveluiden vaikuttavuuden parantamiseksi. Lain tulisi mahdollistaa joustavat ja asiakaslähtöiset lähipalvelut.

Merkittävin heikkous esityksessä on vallan, vastuun ja rahoituksen eriyttäminen. Vaatimus yhtenäisestä työssäkäyntialueesta tekee esitetystä 20 000 henkilön työvoimakriteeristä käytännössä merkityksettömän ja luonnollisia työssäkäyntialueita rikkovan.

Yhteistoimintavelvoite ja toiminnan arviointimenettely yhdistettynä valtioneuvoston päätösvaltaan muodostavat uuden ohjausmekanismin, joka rajoittaa tarpeettomasti kunnallista itsehallintoa. Yhteistoimintaan täytyy voida luontevasti yhteensovittaa erilaisten kuntien toimet sekä eri tavoin järjestetyt elinkeinopalvelut. Esitetyt ohjaus- ja sanktiointimekanismit tuntuvat luovan uudistuksen lähtökohdan vastaisen kannanoton siitä, että juhlapuheet kuten ”TE-palvelujen siirto kuntiin tuo palvelut lähemmäksi henkilö- ja yritysasiakkaita, jotka saavat yksilöllisesti räätälöityjä, paikallisiin tarpeisiin sopivia palveluita” ja todellisuus tulisivat olemaan vahvasti ristiriidassa keskenään.

Kunta voisi ehdotetun 2 luvun 2 §:n mukaan järjestää kunnan vastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhden tai useamman kunnan kanssa niin, että työvoiman määrä on vähintään 20 000. Ehdotuksen perusteluista ei löydy palveluista lähteviä perusteita sille, miksi järjestämisvastuussa olevan tahon tulisi olla työvoimapohjaltaan näin laaja.

Järjestämisvastuu tulee olla jokaisella kunnalla ja kunnat voisivat keskenään sopia kuntalain mukaisesti siitä, kuinka ne tehtävät järjestävät. Samanaikaisesti yhteistyötä tulee tiivistää niin kuntien kuin muiden toimijoiden kesken. Näin varmistetaan joustavat ja asiakaslähtöiset palvelut sekä turvataan jokaisen kunnan mahdollisuudet edistää työllisyyttä ja elinvoimaa.

Järjestämisvastuun ollessa yksittäisillä kunnilla mahdollistuu aidosti koko kunnan ekosysteemin hyödyntäminen työllistymisen edistämiseksi ja kotoutumisessa (koulutus - työllisyys - elinkeinot - kolmas sektori ja hankkeet). Sopimuksellisella yhteistyöllä työllisyysalueella voidaan muodostaa huomattavasti suurempiakin alueita kuin esitetty 20 000 työvoimapohja, samalla säilyttäen lähipalveluiden saavutettavuus ja kuntien itsehallinto. Asiakaslähtöisyys on tärkeää ja tarkoittaa myös sitä, että palveluja halutaan tarjota entistä enemmän lähipalveluina kuntien paikallistuntemusta hyödyntäen.

Palkkatuki

Lakiesityksen mukaan kunnat eivät ole jatkossa oikeutettuja palkkatuen käyttöön. Kuntien työllistämistoimilla on kuitenkin tärkeä merkitys mm. pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa ja polkujen rakentamisessa työelämään. Kunnilla tulisi olla käytettävissä sellainen tukimuoto, jota kunnat voivat myös hyödyntää osana työ- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuutta.

Rahoitus

Kunnille siirtyvien tehtävien kokonaiskustannus on arvioitu olevan noin 700 miljoonaa. Lakiluonnoksen laskelmat on tehty vuoden 2019 kustannustoteutumien perusteella. Tähän vuoden toteutumaan perustuvia kustannuksia korottavat mm. uuden asiakaspalvelumallin kustannukset, joiden suuruudeksi on arvioitu 70 miljoonaa euroa. Kuntien valtionosuuspohjaan siirtyvien tehtävien kustannukset tulisi määritellä siirtovuoden (2024) talousarvion perusteella. Kunnille pitää siirtyvien lakisääteisten tehtävien osalta olla 100 % kompensointi rahoituksen osalta.

Jokaisella kunnalla tulee olla tosiasiallisesti vaikutusmahdollisuuksia työvoima- ja yrityspalveluiden toimintaan kaikilta osin, koska rahoitusvastuu on kunnilla. Uudistuksen todelliseksi hyödyksi ajateltu asiakasrajapinnan todellisen hallinnan mahdollisuus vesitetään hyvin helposti liiallisen valtion ohjauksen ja pakkoyhteistoiminta-alueiden kautta.

Rahoitusvastuu ei voi olla kunnalla ja järjestämisvastuu jollakin muulla taholla. Silloin järjestämisvastuullisella ei ole kannusteita siinä määrin kuin pitäisi, kun taas kunnalla on kannuste, mutta ei keinoja siinä määrin kuin pitäisi. Tällainen ehdotus yhdistettynä valtion hyvinkin vahvan ohjauksen käyttöön luo niin sekavan ohjausrakenteen, ettei se enää ohjaudu kunnalla ollenkaan.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 12 *Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys:*

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden siirto kuntiin on sinänsä kannatettava uudistus, joka tulee toteuttaa palveluiden vaikuttavuuden parantamiseksi. Lain tulisi mahdollistaa joustavat ja asiakaslähtöiset lähipalvelut.

Merkittävin heikkous esityksessä on vallan, vastuun ja rahoituksen eriyttäminen. Vaatimus yhtenäisestä työssäkäyntialueesta tekee esitetystä 20 000 henkilön työvoimakriteeristä käytännössä merkityksettömän ja luonnollisia työssäkäyntialueita rikkovan.

Yhteistoimintavelvoite ja toiminnan arviointimenettely yhdistettynä valtioneuvoston päätösvaltaan muodostavat uuden ohjausmekanismin, joka rajoittaa tarpeettomasti kunnallista itsehallintoa. Yhteistoimintaan täytyy voida luontevasti yhteensovittaa erilaisten kuntien toimet sekä eri tavoin järjestetyt elinkeinopalvelut. Esitetyt ohjaus- ja sanktiointimekanismit tuntuvat luovan uudistuksen lähtökohdan vastaisen kannanoton siitä, että juhlapuheet kuten ”TE-palvelujen siirto kuntiin tuo palvelut lähemmäksi henkilö- ja yritysasiakkaita, jotka saavat yksilöllisesti räätälöityjä, paikallisiin tarpeisiin sopivia palveluita” ja todellisuus tulisivat olemaan vahvasti ristiriidassa keskenään.

Kunta voisi ehdotetun 2 luvun 2 §:n mukaan järjestää kunnan vastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhden tai useamman kunnan kanssa niin, että työvoiman määrä on vähintään 20 000. Ehdotuksen perusteluista ei löydy palveluista lähteviä perusteita sille, miksi järjestämisvastuussa olevan tahon tulisi olla työvoimapohjaltaan näin laaja.

Järjestämisvastuu tulee olla jokaisella kunnalla ja kunnat voisivat keskenään sopia kuntalain mukaisesti siitä, kuinka ne tehtävät järjestävät. Samanaikaisesti yhteistyötä tulee tiivistää niin kuntien kuin muiden toimijoiden kesken. Näin varmistetaan joustavat ja asiakaslähtöiset palvelut sekä turvataan jokaisen kunnan mahdollisuudet edistää työllisyyttä ja elinvoimaa.

Järjestämisvastuun ollessa yksittäisillä kunnilla mahdollistuu aidosti koko kunnan ekosysteemin hyödyntäminen työllistymisen edistämiseksi ja kotoutumisessa (koulutus - työllisyys - elinkeinot - kolmas sektori ja hankkeet). Sopimuksellisella yhteistyöllä työllisyysalueella voidaan muodostaa huomattavasti suurempiakin alueita kuin esitetty 20 000 työvoimapohja, samalla säilyttäen lähipalveluiden saavutettavuus ja kuntien itsehallinto. Asiakaslähtöisyys on tärkeää ja tarkoittaa myös sitä, että palveluja halutaan tarjota entistä enemmän lähipalveluina kuntien paikallistuntemusta hyödyntäen.

Palkkatuki

Lakiesityksen mukaan kunnat eivät ole jatkossa oikeutettuja palkkatuen käyttöön. Kuntien työllistämistoimilla on kuitenkin tärkeä merkitys mm. pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa ja polkujen

rakentamisessa työelämään. Kunnilla tulisi olla käytettävissä sellainen tukimuoto, jota kunnat voivat myös hyödyntää osana työ- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuutta.

Rahoitus

Kunnille siirtyvien tehtävien kokonaiskustannus on arvioitu olevan noin 700 miljoonaa. Lakiluonnoksen laskelmat on tehty vuoden 2019 kustannustoteutumien perusteella. Tähän vuoden toteutumaan perustuvia kustannuksia korottavat mm. uuden asiakaspalvelumallin kustannukset, joiden suuruudeksi on arvioitu 70 miljoonaa euroa. Kuntien valtiosuuspohjaan siirtyvien tehtävien kustannukset tulisi määrittellä siirtovuoden (2024) talousarvion perusteella. Kunnille pitää siirtyvien lakisääteisten tehtävien osalta olla 100 % kompensointi rahoituksen osalta.

Jokaisella kunnalla tulee olla tosiasiallisesti vaikutusmahdollisuuksia työvoima- ja yrityspalveluiden toimintaan kaikilta osin, koska rahoitusvastuu on kunnilla. Uudistuksen todelliseksi hyödyksi ajateltu asiakasrajapinnan todellisen hallinnan mahdollisuus vesitetään hyvin helposti liiallisen valtion ohjauksen ja pakkoyhteistoiminta-alueiden kautta.

Rahoitusvastuu ei voi olla kunnalla ja järjestämisvastuu jollakin muulla taholla. Silloin järjestämisvastuullisella ei ole kannusteita siinä määrin kuin pitäisi, kun taas kunnalla on kannuste, mutta ei keinoja siinä määrin kuin pitäisi. Tällainen ehdotus yhdistettynä valtion hyvinkin vahvan ohjauksen käyttöön luo niin sekavan ohjausrakenteen, ettei se enää ohjaudu kunnalla ollenkaan.

Laki työvoimapolvelujen järjestämisestä

Luku 1 sisältää lain yleiset säännökset.

Näkemyksenne:

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden siirto kuntiin on sinänsä kannatettava uudistus, joka tulee toteuttaa palveluiden vaikuttavuuden parantamiseksi. Lain tulisi mahdollistaa joustavat ja asiakaslähtöiset lähipalvelut.

Merkittävin heikkous esityksessä on vallan, vastuun ja rahoituksen eriyttäminen. Vaatimus yhtenäisestä työssäkäyntialueesta tekee esitetystä 20 000 henkilön työvoimakriteeristä käytännössä merkityksettömän ja luonnollisia työssäkäyntialueita rikkovan.

Yhteistoimintavelvoite ja toiminnan arviointimenettely yhdistettynä valtioneuvoston päätösvaltaan muodostavat uuden ohjausmekanismi, joka rajoittaa tarpeettomasti kunnallista itsehallintoa. Yhteistoimintaan täytyy voida luontevasti yhteensovittaa erilaisten kuntien toimet sekä eri tavoin järjestetyt elinkeinopalvelut. Esitetyt ohjaus- ja sanktiointimekanismit tuntuvat luovan uudistuksen lähtökohdan vastaisen kannanoton siitä, että juhlapuheet kuten ”TE-palvelujen siirto kuntiin tuo

palvelut lähemmäksi henkilö- ja yritysasiakkaita, jotka saavat yksilöllisesti räätälöityjä, paikallisiin tarpeisiin sopivia palveluita” ja todellisuus tulisivat olemaan vahvasti ristiriidassa keskenään.

Kunta voisi ehdotetun 2 luvun 2 §:n mukaan järjestää kunnan vastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhden tai useamman kunnan kanssa niin, että työvoiman määrä on vähintään 20 000. Ehdotuksen perusteluista ei löydy palveluista lähteviä perusteita sille, miksi järjestämisvastuussa olevan tahon tulisi olla työvoimapohjaltaan näin laaja.

Järjestämisvastuu tulee olla jokaisella kunnalla ja kunnat voisivat keskenään sopia kuntalain mukaisesti siitä, kuinka ne tehtävät järjestävät. Samanaikaisesti yhteistyötä tulee tiivistää niin kuntien kuin muiden toimijoiden kesken. Näin varmistetaan joustavat ja asiakaslähtöiset palvelut sekä turvataan jokaisen kunnan mahdollisuudet edistää työllisyyttä ja elinvoimaa.

Järjestämisvastuun ollessa yksittäisillä kunnilla mahdollistuu aidosti koko kunnan ekosysteemin hyödyntäminen työllistymisen edistämässä ja kotoutumisessa (koulutus - työllisyys - elinkeinot - kolmas sektori ja hankkeet). Sopimuksellisella yhteistyöllä työllisyysalueella voidaan muodostaa huomattavasti suurempiakin alueita kuin esitetty 20 000 työvoimapohja, samalla säilyttäen lähipalveluiden saavutettavuus ja kuntien itsehallinto. Asiakaslähtöisyys on tärkeää ja tarkoittaa myös sitä, että palveluja halutaan tarjota entistä enemmän lähipalveluina kuntien paikallistuntemusta hyödyntäen.

Palkkatuki

Lakiesityksen mukaan kunnat eivät ole jatkossa oikeutettuja palkkatuen käyttöön. Kuntien työllistämistoimilla on kuitenkin tärkeä merkitys mm. pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa ja polkujen rakentamisessa työelämään. Kunnilla tulisi olla käytettävissä sellainen tukimuoto, jota kunnat voivat myös hyödyntää osana työ- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuutta.

Rahoitus

Kunnille siirtyvien tehtävien kokonaiskustannus on arvioitu olevan noin 700 miljoonaa. Lakiluonnoksen laskelmat on tehty vuoden 2019 kustannustoteutumien perusteella. Tähän vuoden toteutumaan perustuvia kustannuksia korottavat mm. uuden asiakaspalvelumallin kustannukset, joiden suuruudeksi on arvioitu 70 miljoonaa euroa. Kuntien valtionosuuspohjaan siirtyvien tehtävien kustannukset tulisi määritellä siirtovuoden (2024) talousarvion perusteella. Kunnille pitää siirtyvien lakisääteisten tehtävien osalta olla 100 % kompensointi rahoituksen osalta.

Jokaisella kunnalla tulee olla tosiasiallisesti vaikutusmahdollisuuksia työvoima- ja yrityspalveluiden toimintaan kaikilta osin, koska rahoitusvastuu on kunnilla. Uudistuksen todelliseksi hyödyksi ajateltu asiakasrajapinnan todellisen hallinnan mahdollisuus vesitetään hyvin helposti liiallisen valtion ohjauksen ja pakkoyhteistoiminta-alueiden kautta.

Rahoitusvastuu ei voi olla kunnalla ja järjestämismvastuu jollakin muulla taholla. Silloin järjestämismvastuullisella ei ole kannusteita siinä määrin kuin pitäisi, kun taas kunnalla on kannuste, mutta ei keinoja siinä määrin kuin pitäisi. Tällainen ehdotus yhdistettynä valtion hyvinkin vahvan ohjauksen käyttöön luo niin sekavan ohjausrakenteen, ettei se enää ohjaudu kunnalla ollenkaan.

Luvussa 2 säädettäisiin järjestämismvastuusta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **edut ja hyödyt järjestämismvastuun siirtämisessä kunnille**
- **mahdolliset riskit järjestämismvastuun siirtämisessä kunnille**
- **työvoiman määrää ja työllisyysaluetta koskeva sääntely (huom: poikkeus työvoimapohjan kriteeriin voimaanpanolaissa)**
- **palvelujen tarjoamista koskeva sääntelyesitys**

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden siirto kuntiin on sinänsä kannatettava uudistus, joka tulee toteuttaa palveluiden vaikuttavuuden parantamiseksi. Lain tulisi mahdollistaa joustavat ja asiakaslähtöiset lähipalvelut.

Merkittävin heikkous esityksessä on vallan, vastuun ja rahoituksen eriyttäminen. Vaatimus yhtenäisestä työssäkäyntialueesta tekee esitetystä 20 000 henkilön työvoimakriteeristä käytännössä merkityksettömän ja luonnollisia työssäkäyntialueita rikkovan.

Yhteistoimintavelvoite ja toiminnan arviointimenettely yhdistettynä valtioneuvoston päätösvaltaan muodostavat uuden ohjausmekanismin, joka rajoittaa tarpeettomasti kunnallista itsehallintoa. Yhteistoimintaan täytyy voida luontevasti yhteensovittaa erilaisten kuntien toimet sekä eri tavoin järjestetyt elinkeinopalvelut. Esitetyt ohjaus- ja sanktiointimekanismit tuntuvat luovan uudistuksen lähtökohdan vastaisen kannanoton siitä, että juhlapuheet kuten ”TE-palvelujen siirto kuntiin tuo palvelut lähemmäksi henkilö- ja yritysasiakkaita, jotka saavat yksilöllisesti räätälöityjä, paikallisiin tarpeisiin sopivia palveluita” ja todellisuus tulisivat olemaan vahvasti ristiriidassa keskenään.

Kunta voisi ehdotetun 2 luvun 2 §:n mukaan järjestää kunnan vastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhden tai useamman kunnan kanssa niin, että työvoiman määrä on vähintään 20 000.

Ehdotuksen perusteluista ei löydy palveluista lähteviä perusteita sille, miksi järjestämisvastuussa olevan tahon tulisi olla työvoimapohjaltaan näin laaja.

Järjestämisvastuu tulee olla jokaisella kunnalla ja kunnat voisivat keskenään sopia kuntalain mukaisesti siitä, kuinka ne tehtävät järjestävät. Samanaikaisesti yhteistyötä tulee tiivistää niin kuntien kuin muiden toimijoiden kesken. Näin varmistetaan joustavat ja asiakaslähtöiset palvelut sekä turvataan jokaisen kunnan mahdollisuudet edistää työllisyyttä ja elinvoimaa.

Järjestämisvastuun ollessa yksittäisillä kunnilla mahdollistuu aidosti koko kunnan ekosysteemin hyödyntäminen työllistymisen edistämiseksi ja kotoutumisessa (koulutus - työllisyys - elinkeinot - kolmas sektori ja hankkeet). Sopimuksellisella yhteistyöllä työllisyysalueella voidaan muodostaa huomattavasti suurempiakin alueita kuin esitetty 20 000 työvoimapohja, samalla säilyttäen lähipalveluiden saavutettavuus ja kuntien itsehallinto. Asiakaslähtöisyys on tärkeää ja tarkoittaa myös sitä, että palveluja halutaan tarjota entistä enemmän lähipalveluina kuntien paikallistuntemusta hyödyntäen.

Palkkatuki

Lakiesityksen mukaan kunnat eivät ole jatkossa oikeutettuja palkkatuen käyttöön. Kuntien työllistämistoimilla on kuitenkin tärkeä merkitys mm. pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa ja polkujen rakentamisessa työelämään. Kunnilla tulisi olla käytettävissä sellainen tukimuoto, jota kunnat voivat myös hyödyntää osana työ- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuutta.

Rahoitus

Kunnille siirtyvien tehtävien kokonaiskustannus on arvioitu olevan noin 700 miljoonaa. Lakiluonnoksen laskelmat on tehty vuoden 2019 kustannustoteutumien perusteella. Tähän vuoden toteutumaan perustuvia kustannuksia korottavat mm. uuden asiakaspalvelumallin kustannukset, joiden suuruudeksi on arvioitu 70 miljoonaa euroa. Kuntien valtiosuosipohjaan siirtyvien tehtävien kustannukset tulisi määritellä siirtovuoden (2024) talousarvion perusteella. Kunnille pitää siirtyvien lakisääteisten tehtävien osalta olla 100 % kompensointi rahoituksen osalta.

Jokaisella kunnalla tulee olla tosiasiallisesti vaikutusmahdollisuuksia työvoima- ja yrityspalveluiden toimintaan kaikilta osin, koska rahoitusvastuu on kunnilla. Uudistuksen todelliseksi hyödyksi ajateltu asiakasrajapinnan todellisen hallinnan mahdollisuus vesitetään hyvin helposti liiallisen valtion ohjauksen ja pakkoysteistoiminta-alueiden kautta.

Rahoitusvastuu ei voi olla kunnalla ja järjestämisvastuu jollakin muulla taholla. Silloin järjestämisvastuullisella ei ole kannusteita siinä määrin kuin pitäisi, kun taas kunnalla on kannuste,

mutta ei keinoja siinä määrin kuin pitäisi. Tällainen ehdotus yhdistettynä valtion hyvinkin vahvan ohjauksen käyttöön luo niin sekavan ohjausrakenteen, ettei se enää ohjaudu kunnolla ollenkaan.

Luvussa 3 säädettäisiin ohjauksesta ja valvonnasta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **valtakunnalliset tavoitteet**
- **työllisyyden edistämisen valtakunnallinen neuvottelukunta ja sen tehtävät**
- **alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut**

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden siirto kuntiin on sinänsä kannatettava uudistus, joka tulee toteuttaa palveluiden vaikuttavuuden parantamiseksi. Lain tulisi mahdollistaa joustavat ja asiakaslähtöiset lähipalvelut.

Merkittävin heikkous esityksessä on vallan, vastuun ja rahoituksen eriyttäminen. Vaatimus yhtenäisestä työssäkäyntialueesta tekee esitetystä 20 000 henkilön työvoimakriteeristä käytännössä merkityksettömän ja luonnollisia työssäkäyntialueita rikkovan.

Yhteistoimintavelvoite ja toiminnan arviointimenettely yhdistettynä valtioneuvoston päätösvaltaan muodostavat uuden ohjausmekanismin, joka rajoittaa tarpeettomasti kunnallista itsehallintoa. Yhteistoimintaan täytyy voida luontevasti yhteensovittaa erilaisten kuntien toimet sekä eri tavoin järjestetyt elinkeinopalvelut. Esitetyt ohjaus- ja sanktiointimekanismit tuntuvat luovan uudistuksen lähtökohdan vastaisen kannanoton siitä, että juhlapuheet kuten ”TE-palvelujen siirto kuntiin tuo palvelut lähemmäksi henkilö- ja yritysasiakkaita, jotka saavat yksilöllisesti räätälöityjä, paikallisiin tarpeisiin sopivia palveluita” ja todellisuus tulisivat olemaan vahvasti ristiriidassa keskenään.

Kunta voisi ehdotetun 2 luvun 2 §:n mukaan järjestää kunnan vastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhden tai useamman kunnan kanssa niin, että työvoiman määrä on vähintään 20 000. Ehdotuksen perusteluista ei löydy palveluista lähteviä perusteita sille, miksi järjestämisvastuussa olevan tahon tulisi olla työvoimapohjaltaan näin laaja.

Järjestämisvastuu tulee olla jokaisella kunnalla ja kunnat voisivat keskenään sopia kuntalain mukaisesti siitä, kuinka ne tehtävät järjestävät. Samanaikaisesti yhteistyötä tulee tiivistää niin kuntien kuin muiden toimijoiden kesken. Näin varmistetaan joustavat ja asiakaslähtöiset palvelut sekä turvataan jokaisen kunnan mahdollisuudet edistää työllisyyttä ja elinvoimaa.

Järjestämisvastuun ollessa yksittäisillä kunnilla mahdollistuu aidosti koko kunnan ekosysteemin hyödyntäminen työllistymisen edistämässä ja kotoutumisessa (koulutus - työllisyys - elinkeinot - kolmas sektori ja hankkeet). Sopimuksellisella yhteistyöllä työllisyysalueella voidaan muodostaa huomattavasti suurempiakin alueita kuin esitetty 20 000 työvoimapohja, samalla säilyttäen lähipalveluiden saavutettavuus ja kuntien itsehallinto. Asiakaslähtöisyys on tärkeää ja tarkoittaa myös sitä, että palveluja halutaan tarjota entistä enemmän lähipalveluina kuntien paikallistuntemusta hyödyntäen.

Palkkatuki

Lakiesityksen mukaan kunnat eivät ole jatkossa oikeutettuja palkkatuen käyttöön. Kuntien työllistämistoimilla on kuitenkin tärkeä merkitys mm. pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa ja polkujen rakentamisessa työelämään. Kunnilla tulisi olla käytettävissä sellainen tukimuoto, jota kunnat voivat myös hyödyntää osana työ- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuutta.

Rahoitus

Kunnille siirtyvien tehtävien kokonaiskustannus on arvioitu olevan noin 700 miljoonaa. Lakiluonnoksen laskelmat on tehty vuoden 2019 kustannustoteutumien perusteella. Tähän vuoden toteutumaan perustuvia kustannuksia korottavat mm. uuden asiakaspalvelumallin kustannukset, joiden suuruudeksi on arvioitu 70 miljoonaa euroa. Kuntien valtiosuuspohjaan siirtyvien tehtävien kustannukset tulisi määritellä siirtovuoden (2024) talousarvion perusteella. Kunnille pitää siirtyvien lakisääteisten tehtävien osalta olla 100 % kompensointi rahoituksen osalta.

Jokaisella kunnalla tulee olla tosiasiallisesti vaikutusmahdollisuuksia työvoima- ja yrityspalveluiden toimintaan kaikilta osin, koska rahoitusvastuu on kunnilla. Uudistuksen todelliseksi hyödyksi ajateltu asiakasrajapinnan todellisen hallinnan mahdollisuus vesitetään hyvin helposti liiallisen valtion ohjauksen ja pakkoyhteistoiminta-alueiden kautta.

Rahoitusvastuu ei voi olla kunnalla ja järjestämisvastuu jollakin muulla taholla. Silloin järjestämisvastuullisella ei ole kannusteita siinä määrin kuin pitäisi, kun taas kunnalla on kannuste, mutta ei keinoja siinä määrin kuin pitäisi. Tällainen ehdotus yhdistettynä valtion hyvinkin vahvan ohjauksen käyttöön luo niin sekavan ohjausrakenteen, ettei se enää ohjaudu kunnalla ollenkaan.

Luvussa 4 säädettäisiin työnhakijan palveluprosessista.

Säännökset vastaavat 2. toukokuuta voimaan tulleen uuden asiakaspalvelumallin (niin sanottu pohjoismainen työvoimapalvelumalli) säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 5 säädettäisiin työnvälityksestä ja työnhakuvelvollisuudesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 6 säädetään tieto- ja neuvontapalveluista, asiantuntija-arvioinneista, ammatinvalinnan- ja uraohjauksesta sekä valmennuksesta ja kokeilusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 7 säädettäisiin työvoimakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 8 säädettäisiin muutosturvakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 9 säädettäisiin työttömyysetuudella tuetusta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 10 säädettäisiin työnantajalle myönnettävistä tuista (palkkatuki, 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuki, työolosuhteiden järjestelytuki).

Näkemyksenne:

-

Luvussa 11 säädettäisiin henkilöasiakkaalle myönnettävistä tuista ja korvauksista (starttiraha, työhön tai palveluun hakeutumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus, palveluun osallistumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus).

Näkemyksenne:

-

Luvussa 12 säädettäisiin työllistämisveloitteesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 13 säädettäisiin asiakastietojen käsittelystä ja valtakunnallisesta tietojärjestelmäpalvelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 14 säädettäisiin palvelualustasta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 15 säädettäisiin tukien ja korvausten maksamisesta ja takaisinperinnästä.

Näkemyksenne:

-

Luku 16 käsittää erinäisiä säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 17 säädettäisiin muutoksenhausta.

Näkemyksenne:

-

Muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä, ovatko ehdotetut muutokset ELY-keskusten sekä KEHA-keskuksen tehtäviin riittävän selkeät ja eri toimijoiden yhteistyötä edistävät?

-

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

-

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- kuntien vastuulle siirtyvien tehtävien rahoitus, ovatko ehdotetut uudet valtionosuuden määräytymiskelijät toimivia rahoituksen kohdentamisessa?
- kolmen vuoden siirtymäaika laskennalliseen rahoitukseen (voimaantulosäännös)

- **kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus**

-

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta (pois lukien 14 luku)

Erityisesti toivotaan näkemyksiä työttömyysturvaprosessiin ja sitä koskevaan toimivaltaan liittyen.

-

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 14 luku;

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta;

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kunnan työttömyysetuusmenoon kohdistuvan rahoitusvastuun porrastusmalli**
- **eräiden kotoutumisesta annetussa laissa tarkoitettujen henkilöiden kohdalla sovellettavaksi ehdotettu poikkeus kunnan rahoitusvastuuseen työmarkkinatuesta**
- **ehdotus kunnan rahoitusosuuden perintää koskevan tehtävän hoitamisesta Kelassa myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan osalta**
- **edellä ehdotettujen muutosten vaikutus Kelan, työttömyyskassojen ja Työllisyysrahaston työmäärään mukaan lukien tietojärjestelmämuutokset ja näistä aiheutuvat kustannukset**

-

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta

-

Laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

-

Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetun lain muuttamisesta

-

Laki palkkaturvalain muuttamisesta;

Laki merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta

-

Laki Työkanava Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

-

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta

-

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta;

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työsopimuslain muuttamisesta;

Laki merityösopimuslain muuttamisesta

-

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 3 a ja 37 a §:n muuttamisesta;

Laki valtion virkamieslain 5 a ja 9 c §:n muuttamisesta

-

Laki yhteistoimintalain muuttamisesta;

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta;

Laki yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

-

Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta;

Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta;

Laki kansaneläkelain 35 §:n muuttamisesta;

Laki sairausvakuutuslain 8 luvun 9 §:n muuttamisesta;

Laki sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta;

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

-

Laki tuloverolain muuttamisesta;

Laki maatilatalouden tuloverolain 10 f §:n muuttamisesta;

Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n muuttamisesta

-

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

-
Laki rikoslain 47 luvun 6 §:n muuttamisesta;
Laki rikosrekisterilain 4 a §:n muuttamisesta;
Laki rikosrekisterilain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-
Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- yhteistoimintasopimusten solmimiselle esitetty aikataulu
- henkilöstösiirrot ja henkilöstön asemaan liittyvät menettelytavat
- sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

-
Laki työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä asiakaskriteerin muutoksesta ja nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelua koskevasta sääntelystä.

-
Muut huomionne esityksestä

Kommentoitavaa:

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden siirto kuntiin on sinänsä kannatettava uudistus, joka tulee toteuttaa palveluiden vaikuttavuuden parantamiseksi. Lain tulisi mahdollistaa joustavat ja asiakaslähtöiset lähipalvelut.

Merkittävin heikkous esityksessä on vallan, vastuun ja rahoituksen eriyttäminen. Vaatimus yhtenäisestä työssäkäyntialueesta tekee esitetystä 20 000 henkilön työvoimakriteeristä käytännössä merkityksettömän ja luonnollisia työssäkäyntialueita rikkovan.

Yhteistoimintavelvoite ja toiminnan arviointimenettely yhdistettynä valtioneuvoston päätösvaltaan muodostavat uuden ohjausmekanismin, joka rajoittaa tarpeettomasti kunnallista itsehallintoa. Yhteistoimintaan täytyy voida luontevasti yhteensovittaa erilaisten kuntien toimet sekä eri tavoin järjestetyt elinkeinopalvelut. Esitetyt ohjaus- ja sanktiointimekanismit tuntuvat luovan uudistuksen lähtökohdan vastaisen kannanoton siitä, että juhlapuheet kuten ”TE-palvelujen siirto kuntiin tuo palvelut lähemmäksi henkilö- ja yritysasiakkaita, jotka saavat yksilöllisesti räätälöityjä, paikallisiin tarpeisiin sopivia palveluita” ja todellisuus tulisivat olemaan vahvasti ristiriidassa keskenään.

Kunta voisi ehdotetun 2 luvun 2 §:n mukaan järjestää kunnan vastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Jos kunnan työvoiman määrä on alle 20 000 henkilöä, sen on muodostettava palveluiden järjestämiseksi yhteistoiminta-alue (työllisyysalue) yhden tai useamman kunnan kanssa niin, että työvoiman määrä on vähintään 20 000. Ehdotuksen perusteluista ei löydy palveluista lähteviä perusteita sille, miksi järjestämisvastuussa olevan tahon tulisi olla työvoimapohjaltaan näin laaja.

Järjestämisvastuu tulee olla jokaisella kunnalla ja kunnat voisivat keskenään sopia kuntalain mukaisesti siitä, kuinka ne tehtävät järjestävät. Samanaikaisesti yhteistyötä tulee tiivistää niin kuntien kuin muiden toimijoiden kesken. Näin varmistetaan joustavat ja asiakaslähtöiset palvelut sekä turvataan jokaisen kunnan mahdollisuudet edistää työllisyyttä ja elinvoimaa.

Järjestämisvastuun ollessa yksittäisillä kunnilla mahdollistuu aidosti koko kunnan ekosysteemin hyödyntäminen työllistymisen edistämässä ja kotoutumisessa (koulutus - työllisyys - elinkeinot - kolmas sektori ja hankkeet). Sopimuksellisella yhteistyöllä työllisyysalueella voidaan muodostaa huomattavasti suurempiakin alueita kuin esitetty 20 000 työvoimapohja, samalla säilyttäen lähipalveluiden saavutettavuus ja kuntien itsehallinto. Asiakaslähtöisyys on tärkeää ja tarkoittaa myös sitä, että palveluja halutaan tarjota entistä enemmän lähipalveluina kuntien paikallistuntemusta hyödyntäen.

Palkkatuki

Lakiesityksen mukaan kunnat eivät ole jatkossa oikeutettuja palkkatuen käyttöön. Kuntien työllistämistoimilla on kuitenkin tärkeä merkitys mm. pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa ja polkujen rakentamisessa työelämään. Kunnilla tulisi olla käytettävissä sellainen tukimuoto, jota kunnat voivat myös hyödyntää osana työ- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuutta.

Rahoitus

Kunnille siirtyvien tehtävien kokonaiskustannus on arvioitu olevan noin 700 miljoonaa. Lakiluonnoksen laskelmat on tehty vuoden 2019 kustannustoteutumien perusteella. Tähän vuoden toteutumaan perustuvia kustannuksia korottavat mm. uuden asiakaspalvelumallin kustannukset, joiden suuruudeksi on arvioitu 70 miljoonaa euroa. Kuntien valtiosuuspohjaan siirtyvien tehtävien kustannukset tulisi määritellä siirtovuoden (2024) talousarvion perusteella. Kunnille pitää siirtyvien lakisääteisten tehtävien osalta olla 100 % kompensointi rahoituksen osalta.

Jokaisella kunnalla tulee olla tosiasiallisesti vaikutusmahdollisuuksia työvoima- ja yrityspalveluiden toimintaan kaikilta osin, koska rahoitusvastuu on kunnilla. Uudistuksen todelliseksi hyödyksi ajateltu asiakasrajapinnan todellisen hallinnan mahdollisuus vesitetään hyvin helposti liiallisen valtion ohjauksen ja pakkoyhteistoiminta-alueiden kautta.

Rahoitusvastuu ei voi olla kunnalla ja järjestämisvastuu jollakin muulla taholla. Silloin järjestämisvastuullisella ei ole kannusteita siinä määrin kuin pitäisi, kun taas kunnalla on kannuste, mutta ei keinoja siinä määrin kuin pitäisi. Tällainen ehdotus yhdistettynä valtion hyvinkin vahvan ohjauksen käyttöön luo niin sekavan ohjausrakenteen, ettei se enää ohjaudu kunnolla ollenkaan.

Ojakoski Markus
Jämijärven kunta